

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Datum:
2022-10-19

Diarienummer
22-017-S02

1 (26)

Ansökan om stöd

Järva resurs fritid, 22-017-S02

Utläsningsbeslut: Bidra till att motverka barnfattigdom i särskilt utsatta områden, 22-017

Uppgifter om stödsökanden

Organisationsnamn: STOCKHOLMS KOMMUN

Organisationsnummer: 212000-0142

Utdelningsadress: , 105 35 STOCKHOLM

Kontonummer: 554592

Behörig företrädare med behörighet att signera ansökan om stöd: Abdi-Nur Isse

E-post: abdi-nur.isse@stockholm.se

Telefonnummer: +46761203110

Uppgifter om projektet

Namn på projektet: Järva resurs fritid

Specifikt mål: C1

Projektperiod: 2023-03-01 - 2025-12-31

Region: Stockholm

Antal deltagare: 300, varav 140 kvinnor och 160 män

Ansvarig enhet: Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Utdelningsadress: Elinsborgsbacken 3, 163 64 SPÅNGA

Besöksadress: Elinsborgsbacken 3, 163 64 SPÅNGA

Behörig företrädare med behörighet att signera ansökan om utbetalning: Abdi-Nur Isse

E-post: abdi-nur.isse@stockholm.se

Telefonnummer: +46761203110

Kontaktpersoner för projektet

Projekt

Namn: Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning Tavakoli

E-post: pantea.tavakoli@stockholm.se

Telefonnummer: +46761203266

Ekonomi

Namn: Raul Aponte

E-post: raul.aponte@stockholm.se

Telefonnummer: +46737249398

Problemformulering

Beskriv det problem som projektet vill lösa.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter har alla barn rätt till vila, fritid, lek och rekreation. Barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet ska respekteras och främjas. Dessutom ska tillhandahållas lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet. I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning framgår också att barn ska kunna delta i idrott, kulturliv och fritidsverksamhet. (Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter. Förenta Nationernas konvention för personer med funktionsnedsättning).

Det problem som projektet identifierat och vill lösa är att en hög andel barn och unga 6 - 17 år i de särskilt utsatta områdena Husby, Rinkeby och Tensta har ett lågt deltagande i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter. Dessa barn befinner sig i riskzon för ökad fysisk och psykisk ohälsa längre fram i livet, för olika former av sociala problem, ett långvarigt utanförskap och att socialiseras in i kriminalitet.

Med strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter menas organiserade och regelbundna aktiviteter som sker efter skoldagens slut.

Bakgrund Stockholm Stad

Spånga - Tensta stadsdel

Spånga - Tensta, som innefattar stadsdelsområdena Bromsten, Flysta, Lunda, Sundby och Tensta, ligger i nordvästra delen av Stockholm och har 39 185 invånare. Av dessa är 20 121 män och 19 064 kvinnor. Totalt bor 11 168 barn och unga i åldrarna 0-19 i området. Tensta med närmare 19 000 invånare är den största av stadsdelsområdena (Stockholm stads områdesfakta Tensta stadsdel, 2021).

Andel i Spånga-Tenstas befolkning 0-17 år som ingår i hushåll som någon gång under året har uppburit ekonomiskt bistånd var ca 8,1 procent år 2021 jämfört med snittet för staden med 4,2 procent. Samtliga stadsdelsnämnder förutom Spånga-Tensta och Enskede-Årsta-Vantör har ett minskat antal barn som lever i familjer som någon gång under året uppburit ekonomiskt bistånd under 2021, jämfört med året innan. I Spånga-Tensta var ökningen 63 barn (Stockholms stads socialtjänstrapport 2021).

Rinkeby - Kista stadsdel

Rinkeby - Kista stadsdelsområde innefattar stadsområdena Akalla, Husby, Kista och Rinkeby och ligger i nordvästra delen av Stockholm. Stadsdelsområdet har 52 902 invånare, av dessa är 26 932 män och 24 970 kvinnor. Totalt bor 13 363 barn och unga i åldrarna 0-19 i området. Rinkeby och Husby har ett befolkningsantal på 28 746 (Stockholms stads områdesfakta för stadsdelsområdet Rinkeby - Kista, 2021).

I Rinkeby - Kista stadsdel levde cirka 10,8 procent av barnen 0-17 år i ett hushåll som någon gång under år 2021 har uppburit ekonomiskt bistånd, att jämföra med hela Stockholms stads snitt på 4,2 % (Socialtjänstrapport från Stockholms stad, 2021).

Husby, Rinkeby och Tensta - socioekonomiska utsatta områden

Stadsdelsområdena är rika på mångfald, men har också stora utmaningar med segregation och skillnader i hälsa och övriga livsvillkor. Majoriteten av befolkningen i stadsdelsområdena har utländsk bakgrund, med minst 87 procent jämfört med stadens snitt på 34,3 procent.

Andelen barn som är född i utlandet eller har två utrikes födda föräldrar i stadsdelsområdena är mellan 84,4 och 92,1 procent, att jämföra med stadens snitt på 28,6 procent (Stockholm stads områdesfakta Tensta stadsdel, 2021; Stockholms stads områdesfakta för stadsdelsområdet Rinkeby - Kista, 2021).

Stadsdelsområdena Husby, Rinkeby och Tensta nämns av polisen som så kallade särskilt utsatta områden, det vill säga stadsdelsområden där det förekommer parallella samhällsstrukturer, etnisk segregation, hög koncentration av kriminella, våldsbejakande extremism, övergrepp i rättssak samt där polisen bedömer att de har svårt att genomföra sitt uppdrag (Polisen, Kartgränser utsatta områden i region Stockholm, 2021). I stadsdelsområdena förekommer skjutningar och dödligt våld kopplat till gängkriminalitet (Sammanställning skjutningar i polisregion Stockholm, Rapport 135/18).

Av Rädda barnens årsrapport från 2021 framgår att Spånga - Tensta hade totalt 9 569 barn och Rinkeby - Kista hade 11 227 barn totalt år 2019. Av dessa levde 1 295 barn (14,6 procent) i Spånga - Tensta och 2 613 (23,3 procent) barn i Rinkeby - Kista i ekonomiskt utsatta hushåll. Andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll med utländsk bakgrund var 20,6 procent i Spånga - Tensta och 23,5 procent i Rinkeby - Kista.

Rädda barnen beskriver vidare några särskilt utmärkande mönster av ojämlika ekonomiska villkor rörande målgrupperna barn till ensamstående kvinnor och barn med utländsk bakgrund (de själva och/eller minst en av föräldrarna är födda utomlands). Av rapporten framgår bland annat att den ekonomiska utsattheten är fyra gånger så hög bland barn till ensamstående kvinnor jämfört med barn med sammanboende föräldrar och mer än dubbelt så hög än bland barn till ensamstående män. Barnfattigdomen är drygt sju gånger så hög för barn med utländsk bakgrund jämfört med barn med svensk bakgrund.

Kombinationen av dessa två omständigheter skapar ett ännu tydligare mönster av ojämlika ekonomiska villkor. Åren 2016-2019 minskade barnfattigdomen för barn till samboende föräldrar medan det ökade bland barn till ensamstående föräldrar som är utrikesfödda. Det finns dessutom en kraftigt förhöjd fattigdomsrisik under de första fem åren i Sverige då omkring 40-50 procent av alla utrikesfödda barn lever i ekonomisk utsatthet (för mer detaljerade siffror se Rädda barnen - Barnfattigdom i Sverige årsrapport 2021).

Av Rädda barnens rapport Milleniebarnen - en studie om ekonomisk utsatthet bland barn under hela uppväxten från 2020 framgår att fattigdomsrisiken är högre ju fler barn ett hushåll har, bortsett från hushåll med två barn som uppvisar en något lägre fattigdomsrisik än motsvarande hushåll med ett barn (Rädda barnen, Milleniebarnen - en studie om ekonomisk utsatthet bland barn under hela uppväxten 2020).

Fritidsaktiviteter

Stockholms stad inrättade Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm under 2015 med uppdraget att analysera skillnader i livsvillkor i kommunen och lämna förslag på åtgärder för en jämlik och en socialt hållbar stad, utifrån denna har en rapport sammanställts bland annat kring fritidens betydelse i unga människors liv.

Av rapporten framgår att en aktiv fritid kan bidra till en positiv hälsoutveckling. Delaktighet och betydelsefulla relationer till vuxna utanför familjen kan också verka skyddande under uppväxtåren. Fritidsaktiviteter kan även vara positiva för barn och ungas identitetsutveckling, självkänsla, sociala kompetens och problemlösningsförmåga. Beroende på hur fritidsaktiviteter utformas och vilka relationer som skapas kan dock fritiden utgöra såväl en risk som ett skydd under uppväxten.

Ansvaret för Stockholms stads fritidsutbud är fördelat till flera av stadens nämnder, framför allt stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och idrottsnämnden. Stadens nämnder arbetar aktivt för att nå prioriterade grupper. Jämställdhet och jämlikhet är genomgående ambitioner i stadens styrning och uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser. Tonårsflickor, unga med funktionsnedsättning och unga i socioekonomiskt svaga områden är exempel på grupper som staden prioriterar inom fritidsområdet. Samtidigt kan den här rapporten visa på stora skillnader i nyttjande av det offentligt subventionerade fritidsutbudet inom Stockholms stad utifrån faktorer såsom kön, ålder, socioekonomi, familjeförhållanden och utländsk/svensk bakgrund.

En generell tendens är att barn och unga från socioekonomiskt svaga förhållanden i större utsträckning besöker öppna fritidsverksamheter som till exempel fritidsgård och bibliotek. Barn och unga från

socioekonomiskt starka förhållanden deltar i större utsträckning i idrottsföreningar och kulturskola. I flera fall har ingen förbättring avseende jämlikt och jämställt nyttjande skett över tid. Rapporten visar vidare att barn börjar i organiserad fritidsverksamhet i allt yngre åldrar, men också att unga slutar allt tidigare i tonåren.

Utifrån problembilden föreslår därför rapporten att staden bör säkerställa kvalitet och likvärdighet i öppna verksamheter i syfte att motverka risken att dessa inverkar negativt på ungas utveckling, och istället bidrar till att kompensera för ojämlika uppväxtvillkor i övrigt.

Rapporten rekommenderar också en utveckling av fritidsutbudet för att nå ut till fler barn och ungdomar. För att sänka trösklar till deltagande i fritidsaktiviteter bör staden också öka tillgängligheten till det befintliga fritidsutbudet, för underrepresenterade grupper.

Stockholmsenkäten är en enkätundersökning med frågor som rör ungdomars alkohol- och drogvanor, brott och trygghet, skol- och fritidsvanor, psykiska hälsa, föräldrarelationer med mera. Undersökningen genomförs vartannat år och riktar sig till elever som går i grundskolans årskurs 9 och gymnasiet år 2. Resultatet från 2022 års stockholmsenkät uppdelat på Spånga-Tensta stadsdelsområde visar att andelen flickor respektive pojkar i årskurs 9 som brukar delta i någon ledarledd fritidsaktivitet eller träning ofta eller ibland är strax över 50 procent för flickor respektive 65 procent för pojkar, jämfört med stadens snitt på nästan 60 procent för flickor respektive 65 procent för pojkar. Motsvarande resultat för flickor respektive pojkar i årskurs 2 på gymnasiet är strax under 50 procent för såväl flickor som pojkar, jämfört med stadens snitt på strax under 50 procent för flickor respektive nästan 60 procent för pojkar.

Andelen flickor respektive pojkar i årskurs 9 i Rinkeby-Kista stadsdelsområde som brukar delta i någon ledarledd fritidsaktivitet eller träning ofta eller ibland är strax över 40 procent för flickor respektive strax över 60 procent för pojkar. Resultatet för flickor respektive pojkar i årskurs 2 på gymnasiet skiljer sig inte i någon större mening från resultatet i årskurs 9.

Fritiden har en stor betydelse för hälsan. En aktiv fritid kan bidra till en positiv utveckling för barn och unga genom delaktighet och en utveckling av betydelsefulla relationer till vuxna utanför familjen. Fritidsaktiviteter kan därigenom ge en positiv utveckling för en ungs persons identitet, sociala kompetens, ökad problemlösningsförmåga och en stärkt självkänsla.

När det gäller ungas fritid och organisering är det därför viktigt att nå alla grupper av barn och unga. Särskilt viktigt är det att skapa möjligheter till deltagande för målgrupper som är underrepresenterade i fritidsverksamheter, i synnerhet flickor. Verksamheterna måste även erbjuda en tillgänglig och inkluderande miljö och pedagogik som attraherar nya deltagare och motiverar till fortsatt deltagande.

Socioekonomiska förutsättningar och utländsk/svensk bakgrund har visat sig betydelsefullt, för deltagande i fritidsaktiviteter. Andelen med lågaktiv fritid är större för barn och unga med utländsk bakgrund och i socioekonomiskt svaga områden. Studier har också visat på samband mellan att vara lågaktiv på sin fritid och att ha en låg självskattad hälsa. I socioekonomiskt svaga områden finns såväl ett lägre deltagande i fritidsaktiviteter och sämre hälsa. För att motverka detta och skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen är det angeläget att i socioekonomiskt svaga områden stärka deltagandet i fritidsaktiviteter.

Att erbjuda en meningsfull fritid med möjlighet till olika aktiviteter har ett egenvärde för individen, men också samhällsvärden som delaktighet och skapande av nätverk som kan bidra till etablering i samhället och i arbetslivet.

Ung livsstils studier om ungas fritid bekräftar sambandet mellan deltagande i fritidsaktiviteter och god hälsa samt egenskattad bra livskvalitet (Stockholms stad, Kulturförvaltningen, 2022). Ung livsstil är ett forskningsprojekt som pågått sedan år 1984. Projektet har genomfört ett flertal studier av barn och ungas fritidsvanor och fritidspreferenser i Stockholms stad och andra kommuner. Den senaste undersökningen i

Stockholms stad genomfördes 2014/2015. Under 2021/2022 genomförs undersökningen på nytt.

Myndigheten för delaktighet, MFD, konstaterar bland annat i sin rapport Aktiv fritid från år 2020 att personer med funktionsnedsättning ibland vill göra andra aktiviteter på sin fritid än vad de har möjlighet till samt att fritidsutbudet i Sverige är relativt ojämnt och inte anpassat till att fungera för alla. Likaså har myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, verifierat i sin Fokusrapport från 2017 om unga med funktionsnedsättning att ungdomar som går i särskola är medlemmar i en idrottsförening i mindre utsträckning än övriga ungdomar, i synnerhet flickorna.

Stadsdelsförvaltningarna ser en fortsatt hög andel individer med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. De enskilda har ofta komplexa behov som kräver insatser från flera av nämndens verksamheter. Barn med funktionsnedsättningar löper dessutom större risk att utsättas för våld, även i det egna hemmet, jämfört med barn utan funktionsnedsättningar. Barnen som har störst svårigheter syns troligen inte i statistiken, exempelvis barn med kognitiva svårigheter, barn som har hörselnedsättning och barn med synnedsättning, då de kan ha svårt att medverka i telefonintervjuer eller svara på skriftliga enkäter (Om våld mot barn med funktionsnedsättning - Kunskapsguiden). Mot bakgrund av detta är det extra viktigt att identifiera målgruppen inom ramen för alla insatser som ges till barn och unga.

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm skriver vidare i sin rapport att en annan grupp där fritiden kan bli extra viktig är unga homosexuella, unga bisexuella och unga transpersoner. I intervjuer med unga berättar de att de upplever mobbning och utfrysning i skolan och i fritidsverksamheter på grund av sin sexuella läggning. Det är således viktigt att de mötesplatser som finns för unga lokalt även vänder sig till unga homosexuella, bisexuella och transpersoner och att dessa grupper också har tillgång till egna mötesplatser. Unga som uttrycker en könsöverskridande identitet eller köns uttryck behöver också uppmärksammas.

Kamratgrupper av barn och unga som umgås med varandra kan agera på olika sätt. En grupp med ett icke normbrytande beteende har en tendens att utesluta barn ur gemenskapen om dessa barn har ett normbrytande beteende. För de barn som blir uteslutna kan detta å sin sida leda till att barnet söker sig till andra grupper som har ett normbrytande beteende.

Den största risken för att tillägna sig och fastna i en asocial utveckling är att delta i grupper som bryter mot samhällets normer. Det finns därför risker med att sammanföra unga med svårigheter då dessa kan förstärka varandras negativa beteenden. Att umgås med kamrater som avviker från samhällets normer ökar risken för misslyckande i skolan, riskfyllt sexuellt beteende och alkohol- och droganvändning.

Jonas Ring har i den senaste upplagan av antologin Den svenska ungdomsbrottsligheten (Estrada, Flyghed, Nilsson, red. 2022) redovisat resultatet av en analys rörande Hirschis teori om sociala band. Ett av banden är Involvering, vilket avser "tidsmässig upptagenhet med konventionella aktiviteter genom engagemang i exempelvis skola arbete och fritidsaktiviteter". Resultaten visar på att de med låg involvering i signifikant högre grad begår brott, även om det procentuellt inte är så stora skillnader (38 procent mot 33 procent).

Slutligen konstaterar Kommissionen att det enligt forskningen krävs en bred samverkan och samordnade insatser för att nå goda och bestående resultat för unga med normbrytande beteende. Man bör särskilt ha i åtanke att unga kan ha större förtroende för vuxna i fritidsverksamheter än för andra vuxna.

Beskriv de huvudsakliga orsakerna till problemet.

Det finns många orsaker till lågt deltagande i strukturerade och vuxenledda fritidsaktiviteter i stadsdelarna Husby, Rinkeby och Tensta. Ofta är det flera faktorer som bidrar och påverkar varandra. Projektets problemanalys grundar sig dels i tidigare studier, rapporter och andra erfarenheter, dels i genomförda

workshops i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Utifrån det underlaget togs projektets problemanalys fram. Den fokuserar främst på de orsaker som ska hanteras av projektet.

De orsaker som identifierats är:

Bristande ekonomiska resurser
Brist på kunskap om utbud av aktiviteter på fritiden
Brist på förtroende för myndigheter
Aktiviteters otillgänglighet
Bristande samordning och samverkan
Hedersrelaterat våld och förtryck

Bristande ekonomiska förutsättningar

Det är en självklarhet att bristande ekonomiska förutsättningar försvårar möjligheten för barnfamiljer, särskilt barnrika familjer att delta i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter. Av MUCF:s rapport Ung idag 2020 framgår att de vanligaste hindren till att delta i fritidsaktiviteter är att ungdomarna inte har tid på grund av skola eller arbete, att aktiviteten är för dyr, att den är för svår eller att det är för svårt att ta sig till aktiviteten. Kulturförvaltningen konstaterar i sin barnkonsekvensanalys från 2022 att socioekonomiska skillnader påverkar i vilken utsträckning och form fritidsaktiviteter blir möjliga barn och ungdomar. Det stämmer väl överens med stadsdelsförvaltningarnas samlade erfarenhet. Barn och unga som växer upp i ekonomisk utsatthet har sämre förutsättningar för en meningsfull fritid, god hälsa och lyckad skolgång. Det får stor betydelse för såväl det enskilda barnet som samhället i stort.

Bris rapporterar att ekonomisk utsatthet är en av många orsaker till att barn kontaktar organisationen. De menar att konsekvenserna av fattigdom berör flera områden i livet. Forskare beskriver det som materiella, sociala och hälsorelaterade konsekvenser för barn i familjer med svag ekonomi. Barnfattigdom riskerar att öka avstånd mellan grupper i samhället och förstärka utanförskap. Utanförskapet har också samhällsekonomiska kostnader (se även Utanförskapets pris; en bok om förebyggande sociala investeringar av Ingvar Nilsson och Anders Wadenskog med flera).

De bakomliggande orsakerna till fattigdom på kort sikt är något som ligger utanför projektets räckvidd, då fokus är riktade insatser till barn och orsakerna till barnens fattigdom ligger i de vuxnas förutsättningar. Sett utifrån ett längre perspektiv kan emellertid kompensatoriska skyddsfaktorer så som strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter riktat till barn som lever i relativ fattigdom motverka fattigdom längre fram i livet och för den kommande generationen barn.

Bristande kunskap om utbud av strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter

Barn, unga och deras föräldrar saknar många gånger kännedom om utbudet av vuxenledda och strukturerade fritidsaktiviteter. Det är svårt att navigera i den uppsjö av information som finns från diverse olika aktörer så som kommunens aktörer, idrottsklubbarnas och civilsamhällets övriga aktörer. Föräldrar kan också sakna egen erfarenhet av fritidsaktiviteter och förståelse för vikten av en meningsfull fritid.

Svag anknytning till majoritetssamhället och bristande integration bland annat i form av språkförbistring och bristande samhällskunskaper kan också påverka föräldrarnas kunskapsnivå och förmåga att vara delaktig i barnens fritid (och även skolgång). Projektet har lite möjlighet att påverka bristerna i integration på kort sikt men kommer behöva hantera konsekvenserna av det och vidta lämpliga åtgärder för att öka målgruppens kunskap om vikten av meningsfull fritid och utbudet av fritidsaktiviteter som finns.

Förtroende för myndigheter

Ovan nämnda orsak kan i kombination med följande faktorer skapa ännu svårare hinder på vägen till en fungerande fritid för barn och unga i projektets upptagningsområden. Det finns ett glapp mellan invånarna och stadsdelsförvaltningarna, där det råder en allmän misstro och rädsla för myndigheter, särskilt socialtjänsten. I en trygghetsmätning genomförd av Folkets Husby år 2020 konstaterades en bristande tillit till polis och sociala myndigheter på cirka 75 % i stadsdelsområdena Hjulsta, Tensta, Rinkeby, Akalla, Husby

och Kista. Detta visade sig inte minst i början av 2022 då en massiv desinformationskampanj gällande Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga riktades mot socialtjänsten nationellt.

Under denna period hade både Rinkeby-Kista- och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning flera dialogmöten med invånare och samarbetspartners. Vid dessa möten framkom den oro och rädsla flera föräldrar hade för att deras barn ska omhändertas och hur det påverkade deras benägenhet att nyttja stadsdelsförvaltningarnas verksamheter, men även andra resurser som finns i lokalsamhället.

Detta har även märkts av bland besökarna på Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningens verksamhet Familjens HUB. Det har funnits tillfällen där besökare tvekat att komma tillbaka till Familjens HUB, när de förstått att del av personalen arbetar för socialtjänsten.

Utifrån de lärdomar som dragits inom de båda förvaltningarna ser projektet ett värde i att arbeta aktivt med detta genom att bygga förtroende till såväl barnen som barnens föräldrar.

Aktivitetens otillgänglighet

Ytterligare en försvårande omständighet är logistiken kring att ta sig till och från aktiviteter. Detta gäller särskilt för barnrika familjer, barn till ensamstående föräldrar och barn med funktionsnedsättningar. Många familjer har inte heller ett nätverk de kan eller vill ta emot hjälp från.

MUCF:s rapport Unga med funktionsnedsättning (2017) redogör för flera hinder som anledningar till varför särskoleelever är medlemmar i en idrottsförening i lägre grad än övriga ungdomar. Bland annat rör det sig om faktorer koppla till funktionsnedsättningen så som långsammare inlärningsförmåga och sämre hälsotillstånd, att föräldrarna inte orkar stimulera till fysisk aktivitet eller avsaknaden av ledsagare eller personlig assistent. Andra faktorer kan vara att det är svårare att ta sig till aktiviteten, att utformningen av aktiviteten inte är anpassad efter förutsättningarna eller negativa reaktioner från omgivningen. Det är i skrivande stund oklart exakt hur många i projektets målgrupp som har någon form av funktionsvariation, men projektet kommer att arbeta uppsökande för att i möjligaste mån identifiera dessa barn och unga i området.

Projektet har som ansats att försöka ta sig an problematiken men vi är medvetna om att det kan vara svårt att lösa logistiken för alla familjer, i synnerhet barnrika familjer. Här kan det finnas behov av samverkan och lotsning till andra aktörer.

Bristande samordning och samverkan

Samhällsaktörer så som kommun, skola, civilsamhället, idrottsföreningar, polisen med flera ligger många gånger steget efter och samverkar inte i tillräckligt stor utsträckning. Aktörerna saknar både kunskap om andra verksamheters insatser och utbud samt hållbara och effektiva samverkanstrukturer. Resultatet blir att man inte slussar/lotsar vidare barn i tillräckligt stor utsträckning, men alla möter barnen på något sätt. Samverkan sker ofta när ett behov uppstår och är en punktinsats. Ofta är samverkan personbunden och verksamheternas framgångar och synergieffekter beror på eldsjälar som byggt upp ett förtroendekapital.

2018 gjorde SBU en kartläggning av kunskapsläget gällande ekonomiskt bistånd (SBU rapport 274/2018 Ekonomiskt bistånd, kunskapsläget för utredning och insats.) Utifrån den kartläggningen konstateras att barn är en kunskapslucka i forskningen. Inom stadsdelsförvaltningen ser vi dock att flera av barnen i familjerna som har kontakt med Enheten för ekonomiskt bistånd också har kontakt med andra enheter inom avdelningen Individ och familj. Under 2021 genomfördes i Rinkeby-Kista en kartläggning av samtliga barnfamiljer som hade kontakt med Enheten för ekonomiskt bistånd. I den händelse barn och unga hade kontakt med ytterligare enhet inom förvaltningen undersöktes hur kontakten och samordningen såg ut mellan dessa enheter. Kartläggningen visade på behov av att utveckla samordningen, då det runt majoriteten av barnen inte varit någon kontakt mellan berörda enheter.

Mot bakgrund av ovanstående ser stadsdelarna ett tydligt behov av att samverkanstrukturer formaliseras och stärks.

Den bristande samordningen av samhällets aktörer drabbar särskilt utsatta målgrupper allra hårdast. Samhället når inte ut till barnen i tillräckligt hög utsträckning bland annat pga. okunskap kring målgruppens förutsättningar och behov. I rapporten Ung idag 2020 presenterar MUCF 16-25 åringars syn på meningsfull fritid. Undersökningen som gjordes på cirka 5000 ungdomar visar att det är vanligare att unga utrikesfödda, unga hbtq-personer samt unga flickor upplever hinder att delta i fritidsaktiviteter.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Kulturförvaltningen beskriver i sin barnkonsekvensanalys (2020) bland annat om ungdomars berättelser rörande strikta regler i familjen som begränsar ungdomarnas möjlighet att leva ut den fritid som de önskar. Begränsningar i livsutrymmet så som Kulturförvaltningen beskriver det kopplat till fritid kan utgöra en del av det hedersrelaterade våldet och förtrycket, vilket är ett allvarligt folkhälsoproblem. Det har gjorts flera försök att kartlägga omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck bland barn och unga i Sverige. Det finns emellertid ingen nationell kartläggning som beskriver omfattningen av problematiken. Mellan 7-9 procent av ungdomarna i Stockholms, Göteborgs och Malmö stad är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Det visar en enkätundersökning från 2019 som Örebro Universitet genomförde inom ramen för storstadskartläggningen Heder och samhälle - det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar.

I en nyligen genomförd kartläggning av TRIS (Tjejers rätt i samhället) på uppdrag av Botkyrka kommun (vars demografi liknar aktuella stadsdelområden) konstateras att 35 procent av flickorna lever med ett krav om att förbli oskuld till dess att de gifter sig. Motsvarande procent för killar är 19 procent. Undersökningen visar vidare att 23 procent inte har möjlighet att välja en framtida partner.

En försvårande omständighet för bland annat stadsdelarna Husby, Rinkeby och Tensta är att det samtidigt finns ett utbrett utanförskap bland annat i form av hög arbetslöshet, trångboddhet, parallella samhällsstrukturer, våldsbejakande extremism och kriminella gäng som tillsammans skapar en mycket komplex problematik. Dessa riskmiljöer samspelar och förstärker utsattheten för målgruppen barn och unga. Det kan leda till utmaningar för projektet att nå ut till målgruppen. Särskilt svårt kan det bli att nå flickor men även pojkar som lever i en hederskontext och är starkt begränsade i vardagen.

Det ligger utanför projektets avgränsning och påverkansmöjlighet att arbeta riktat mot hedersrelaterat våld och förtryck. Samtidigt kommer problematiken ha inverkan på hur projektet lyckas med att nå ut till målgruppen. Därför är det viktigt för projektet att dels identifiera våldet som en bakomliggande orsak till lågt deltagande i fritidsaktiviteter, dels ha förståelse för målgruppens förutsättningar och behov. I det ingår bland annat att projektet säkerställer kompetens kring frågan för att upptäcka målgruppen och utsattheten samt ha tydliga rutiner kring orosanmälan. Det är även viktigt att ha en etablerad kontakt med aktörer som erbjuder målgruppsanpassat stöd i syfte att slussa vidare ungdomar som är i behov av andra former av stöd och hjälp.

Beskriv konsekvenserna av problemet.

Forskning visar att ju fler risk- och skyddsfaktorer på individ-, grupp- och samhällsnivå som kan påverkas, desto större blir den förebyggande effekten. Forskningen visar också att risk- och skyddsfaktorer i stort sett är samma för alkohol-, tobak- och narkotikabruk, kriminalitet och våld, bristande skolanpassning och psykisk ohälsa. Ett framgångsrikt förebyggande arbete bedrivs därför på flera arenor och av flera aktörer samtidigt och i samverkan. Många av ungdomens och vuxenårens problem kan kopplas samman med risk- och skyddsfaktorer, som visar sig redan under förskoleåldern. De största förutsättningarna för prevention finns därför hos familjen, förskolan och skolan, samt andra viktiga vuxna som kan påverka barn och unga (Trygghetsstrategi Järva, 2020-2025).

Projektet har inom ramen för Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings LFA-workshop och den workshop som hölls i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning identifierat följande konsekvenser av att barn och unga inte deltar i vuxenledda strukturerade fritidsaktiviteter.

Begränsad prosocial gemenskap, normbrytande beteende och ohälsa

Avsaknad av en strukturerad fritidsaktivitet begränsar barn och ungas tillgång till social gemenskap. Det blir svårare att skapa och upprätthålla ett prosocialt nätverk och ökar risken för att socialiseras in i kriminella nätverk. Av Socialstyrelsens kunskapsstöd för socialtjänsten Bedöma risk och behov för barn och unga som begår brott eller har annat normbrytande beteende (2020) framgår att unga som deltar i vuxenledda och regelbundna aktiviteter löper mindre risk för att utveckla ett normbrytande beteende. Anledningen är att dessa barn och unga får positiva sociala influenser från kamraterna och de vuxna som leder verksamheten. Enligt dåvarande Ungdomsstyrelsens rapport Ungdomar, fritid och hälsa från 2007 visar forskning på att strukturerade fritidsaktiviteter stärker en gynnsam social utveckling särskilt hos ungdomar som på olika sätt har en problematisk tillvaro.

Det är ofta pojkar som uppmärksammas när det gäller barn i riskzon för att socialiseras in i kriminella nätverk men allt fler experter lyfter flickors utsatthet i dessa miljöer.

Även Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar konstaterar att innehållsrik och meningsfull organiserad fritidsverksamhet kan vara en viktig skyddsfaktor. En strukturerar fritid ger den unga ett annat nätverk utöver familj och skola. Rätten till lek, vila och fritid är avgörande för en bra uppväxt och en god fysisk och psykisk hälsa. Det lyfts även i Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn och unga och unga vuxna dras in i kriminalitet som också konstaterar att en rik fritid med möjlighet till eget inflytande är viktigt för barn och ungas välmående samt att det bidrar till förbättringar inom hälsa, personliga relationer, samarbete, sociala kompetenser och identitetsutveckling (se även Barnombudsmannen, Utanförskap, våld och kärlek till orten, 2018). Barnombudsmannen skriver att trots detta visar en rapport från SCB att barn i socioekonomiskt utsatta familjer, barn med ensamstående föräldrar och barn till utlandsfödda föräldrar har en mindre aktiv fritid än andra barn.

Svårare att fullfölja skolgången, ökad risk för skolavhopp samt psykisk och fysisk ohälsa
Barns tillgång till organiserade fritidsaktiviteter är ojämlig. Författarna Alireza Behdou m.fl. (2020) till boken Ungdomars fritidsaktiviteter - deltagande, möjligheter och konsekvenser tar upp forskning som visar på att socioekonomiska förutsättningar är avgörande för att ungdomar ska kunna ägna sig åt fritidsaktiviteter Sverige. Man visar också på att effekten av de organiserade aktiviteterna är positiva på alla områden för de unga som deltar. Betygen och utbildningsambitionerna var högre och de som deltog i organiserade aktiviteter mårde bra. Icke organiserade fritidsaktiviteter, som att vara ensam hemma eller på stan var i stor utsträckning negativt för de unga.

Det framgår av ovanstående beskrivningar att avsaknad av fritidsaktiviteter har en negativ inverkan på utvecklingen inom andra områden, så som hälsa och skolgång. En fungerande skolgång är i sig en viktig skyddsfaktor för att förhindra utvecklingen av psykosociala problem. Låga eller ofullständiga betyg från årskurs nio betraktas som en riskfaktor för framtida psykosociala problem. Det kan på sikt innebära att individen får det svårare att etablera sig på arbetsmarknaden som i sig kan öka risken för psykosocial problematik i vuxenlivet.

Vi vet utifrån problembilden att det är ett lågt deltagande i fritidsaktiviteter bland barn och unga i Husby, Rinkeby och Tensta. Vi vet också att andelen ungdomar i Tensta som år 2021 hade behörighet till gymnasieskolan var 83,3 procent, jämfört med stadens snitt på 90,8 procent. Uppdelat på kön var det 80,9 procent kvinnor och 85,5 procent män, jämfört med statistik på nationell nivå som visar att det är fler flickor än pojkar som får godkända betyg i alla ämnen i årskurs nio och fler flickor än pojkar som uppnår gymnasiebehörighet (Skolverket 2021).

Motsvarande andel ungdomar i Husby och Rinkeby som hade behörighet till gymnasieskolan var 80,4 procent i Husby och 76,6 procent i Rinkeby. Uppdelat på kön var det 74 procent kvinnor i Husby respektive 79,3 procent i Rinkeby, samt 87,3 procent män i Husby respektive 73,5 procent i Rinkeby.

Det är vidare fler barn med svensk bakgrund än barn med utländsk bakgrund som får godkända betyg i alla ämnen i årskurs nio och som uppnår gymnasiebehörighet (skolverket, 2021). I MUCF:s rapport Hitta vägen! Ung i dag 2019 - en studie om ungas väg genom skolan till arbetslivet konstateras att enbart var tredje utrikes född person som kommit till Sverige efter årskurs 6 är behörig till gymnasiet, medan motsvarande siffra för de som kommit till Sverige innan skolstart är nästan nio av tio. Det blir därför viktigt att nå denna målgrupp i projektet.

MUCF skriver på sin hemsida att "en persons utbildningsnivå styr förutsättningarna för demokratisk delaktighet, ekonomisk självständighet och upplevd hälsa. Att kunna välja och genomföra en utbildning är avgörande för utvecklingen av delaktigheten i samhället och jämlika levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning." (Utbildning - MFD).

MUCF skriver vidare att Statistiska centralbyråns undersökning om levnadsförhållanden (ULF) 2018-2019 visar att utbildningsnivån är lägre bland personer med funktionsnedsättning.

På längre sikt kan konsekvenserna av ovanstående leda till utanförskap, svag anknytning till arbetsmarknaden, perioder av arbetslöshet och långvarig psykisk och fysisk ohälsa och dessutom ökade kostnader för samhället i form av bidragsberoende och vårdkostnader.

Beskriv vilka tidigare insatser som gjorts för att hantera eller lösa problemet.

Skolsociala team

Skolsociala team (SST) är en samverkans mellan skola och socialtjänst i syfte att motverka skolfrånvaro, främja närvaro och elevers måluppfyllelse. Skolsocionomer arbetar på tre av Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings grundskolor och på fyra grundskolor i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Skolsocionomerna arbetar i nära samverkan med elevhälsan för att upptäcka och stödja unga med begynnande problematisk skolfrånvaro eller svårigheter som kan innebära att de inte når målen i grundskolan. Hjulsta grundskola i Tensta, Husbygårdsskolan samt Rinkebyskolan ligger i de särskilt utsatta områdena.

Satsningar inom stadsdelsområdet Spånga-Tensta

Förebyggande skolteam

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning finns fältassistenter och föräldrarådgivare kopplat till alla högstadieskolor i stadsdelen. Skolsocionomer, föräldrarådgivare och fältassistenter bildar tillsammans ett förebyggande skolteam på varje högstadieskola i syfte att erbjuda ett brett preventiv stöd till familjer kopplat till livsområdena skola, hemmiljö/familjerelationer och fritid. Då skolsocionomer, fältassistenter och föräldrarådgivare tillhör samma enhet finns goda samverkansmöjligheter utifrån närhetsprincipen. Varje förebyggande skolteam har regelbundna avstämningsmöten där det går att samverka både på en övergripande nivå (metodarbete kring teamens arbete) samt samverka kring specifika familjer där det finns en gemensam kontakt.

Teamen ger stöd på tre olika nivåer:

Nivå 1 - eleven har kontakt/stöd från en av teamets medlemmar

Nivå 2 - eleven/familjen har kontakt med två av teamets medlemmar

Nivå 3 - eleven/familjen har kontakt med tre/alla av teamets medlemmar

Genom detta intensifierade arbete förväntas fler familjer kunna ta emot stöd i ett tidigare skede.

Familjens HUB

Familjens HUB är ett familjeorienterat center för barnfamiljer 0-12 år i Tensta. Familjens HUB är en lättillgänglig mötesplats för praktiska aktiviteter, events, kurser, föreläsningar etcetera som ska gynna samspelet mellan förälder och barn. Syftet med Familjens HUB är att familjer i Spånga-Tensta SDF ska kunna delta i aktiviteter och samtidigt ta del av föräldraskapsstöd. I verksamheten är fokus att stärka anknytningen mellan föräldrar och barn, föräldrarollen samt att arbeta främjande med skyddsfaktorer som

en aktiv fritid, delaktighet och närvaro i förskola och skola, läxhjälp med mera. Även Familjens HUB kan vara vägen in till socialtjänsten i de fall ytterligare behov av stöd uppmärksammas.

Erfarenheter från Familjens HUB visar att familjer har ett behov av att få stöd i att hitta alternativa finansieringsmöjligheter för barnens fritidsaktiviteter och få stöd i att ansöka om dessa. Det kan handla om att söka stipendier, ekonomiskt bistånd eller söka medel från stipendier, fonder, majblomman m.m eller hitta aktiviteter som inte kostar. Verksamheten har vid behov stöttat vissa barnfamiljer med detta men har inte resurser att avsätta för att arbeta systematiskt med frågan då det inte är huvudfokus för verksamheten. Personalen har emellertid identifierat det som ett behov. Det är därför viktigt att uppmärksamma behovet inom ramen för projektet, för att om möjligt kunna stödja barnet eller ungdomen med att överbygga ekonomiska hinder på vägen mot en strukturerad vuxenledd fritidsaktivitet.

Samarbete med Passalen (en ideell förening som arbetar med att utveckla nya lösningar för att skapa inkludering för barn och unga med funktionsvariation): Stadsdelsnämnden i Spånga-Tensta har under 2022 ett samarbete med Passalen inom ramen för ett projekt med stöd från Vinnova. Syftet med projektet är att tillgängliggöra nämndens fritidsverksamhet för barn, unga och unga vuxna med funktionsnedsättning. Projektet kommer ta del av erfarenheterna från samarbetet med Passalen och ser dem även som en viktig samarbetspartner.

Satsningar inom stadsdelsområdet Rinkeby-Kista

En mängd aktiviteter har genomförts inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning i syfte att främja en positiv utveckling hos barn och unga och få fler att delta i en strukturerad vuxenledd fritidsaktivitet. Inte minst har det skett inom förvaltningens fritidsverksamheter. För att göra fritidsverksamheterna mer tillgängliga för underrepresenterade grupper genomförs en mängd aktiviteter. Sedan många år finns ungdomsgården Electric för unga med funktionsvariation. 2020 startade också en särskild verksamhet för HBTQ-ungdomar som var underrepresenterade i den övriga verksamheten.

Rinkeby-Kista kommer även fr.o.m. januari 2023 öppna ett fritidsbibliotek där invånare kostnadsfritt kan låna idrotts- och annan fritidsutrustning. Syftet är att göra fritidsaktiviteterna mer tillgängliga och öka deltagandet i fritidsaktiviteter.

Fritidsverksamheterna samverkar också med civilsamhället och erbjuder barn och unga möjlighet att prova på olika aktiviteter samtidigt som lokala föreningar kan visa upp sin verksamhet. Detta sker delvis i form av s.k. IOP-överenskommelser med representanter från civilsamhället. Idéburna organisationer besitter ofta särskild kunskap som är viktig för att möta förändringar och problem i samhället. Det är därför viktigt att den offentliga sektorn samverkar med den idéburna sektorn för att få ta del av den kunskapen. Ett sätt att samverka är genom ett så kallat idéburet offentligt partnerskap (IOP). För 2022 har ett fokusområden för förvaltningens IOP-överenskommelser varit att främja barn och ungas hälsa och utveckling. En del i att få fler barn och unga att delta i fritidsverksamhet bedöms vara att väcka deras intresse och locka dem med attraktiva verksamheter. En annan viktig del är att medvetandegöra vikten av strukturerade fritidsaktiviteter för föräldrar. För att göra det har stadsdelsförvaltningens föräldrarådgivare hållit flera dialogmöten på temat fritid som skyddsfaktor. De har också i samverkan med en lokal idrottsförening under de senaste somrarna haft familjeläger där barn getts möjlighet att prova på olika aktiviteter samtidigt som deras föräldrar tillsammans med andra föräldrar och föräldrarådgivare kunnat dela erfarenheter och reflektera kring föräldraskap. Ett tema för föräldrarna har varit barnens fritid.

Omvärldsbevakning

I Göteborg pågår projektet "skola som arena" Exempel från verksamheten - Skola som arena - Göteborgs Stad (goteborg.se) för barn 6-17 år som syftar till att utjämna skillnader i arbetsvillkor. Inom Skolan som arena öppnas skolans lokaler upp för att skapa en mötesplats där de som bor och verkar i området kan delta i kostnadsfria aktiviteter utanför lektionstid. Genom samverkan kan de lokala behoven i området tillgodoses. Exempelvis kan en förening servera frukost innan första skollektion, en förening erbjuda prova

på sport och en föräldragrupp erbjuda läxhjälp efter skoldagens slut

År 2011 beslutade Malmö stad att etablera ett allaktivitetshus på Lindängeskolan. Målsättningen var initialt att öka delaktigheten för flickor, tjejer och kvinnor vilka ofta hade svårare att närma sig olika fritidsaktiviteter. Verksamheten utgår från kommunala skolors befintliga lokaler för att de representerar trygga rum för barn, unga och deras föräldrar. Aktiviteterna startar med frukost för skolbarn och skolpersonal, aktiviteter på rasterna samt efter skolans slut. Allt ifrån pyssel, dans, fotboll, läxhjälp, musik och bakning erbjuds, beroende på vad barnen och ungdomarna själva vill göra. Arbetet har resulterat i att det i dag finns tre etablerade Allaktivitetshus på skolor inom Malmö stad och ett fjärde är på väg. Allaktivitetshusen erbjuder, i samverkan med ett 30-tal samarbetspartners, 70-80 olika aktiviteter till cirka 30 000 besökare årligen.

Redan 2016 konstaterades i delrapporten från kommissionen för ett hållbart Stockholm - Stockholms stad och civilsamhället, att forskning ägnat stor uppmärksamhet åt det civila samhällets betydelse för att främja socialt kapital och att det är viktigt att som kommunalverksamhet beakta hur olika typer av stöd till civilsamhället kan bidra till olika former av tillit och social kapital. En av rapportens slutsatser är att innovativa pilotprojekt kan prövas för att främja socialt kapital och öka tilliten från lokalsamhället. I enlighet med det har Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning under de senaste åren arbetat med sociala utfallskontrakt. Slutresultatet av det pilotprojektet är ännu inte sammanställt, men vid ett möte hösten 2022 uppger ansvariga tjänstepersoner att erfarenheterna är goda i synnerhet gällande de insatser som rör barn och ungas fritid.

Forskning och rapporter

Anna-Karin Ivert, biträdande professor vid Institutionen för Kriminologi på Malmö Universitet har i Bris rapport Barns rättigheter i skottlinjen - om gängkriminalitet och barns uppväxtvillkor belyst bland annat vad ett förebyggande arbete är och vilka utmaningar som finns med ett förebyggande arbete.

Hon skriver bland annat att ett välfungerande förebyggande arbete måste vara kunskapsbaserat och inkludera insatser på flera olika nivåer i syfte att påverka individer, miljöer och i vilken utsträckning individer exponeras för riskmiljöer (Bris, 2022, sid. 23, se Wikström, P.-O. H. and K. Treiber (2017). Beyond risk factors: an analytical approach to crime prevention. Preventing crime and violence. B. Teasdale and M. S. Bradley, Springer: 73-87.). Det handlar om följande:

Att påverka individen genom universella insatser riktade till alla barn och unga som syftar till att exempelvis stärka värderingar, respekt för andra människor och verktyg för att stå emot frestelser och provokationer.

Att påverka miljöer genom områdesbaserade förebyggande arbete med fokus på att förändra den fysiska miljön och bygga bort brottstillfällen i kombination med insatser som syftar till att påverka den sociala miljön.

Slutligen belyser hon vikten av att ta hänsyn till frågor om varför vissa barn och ungdomar i högre utsträckning befinner sig i riskmiljöer där det förekommer kriminalitet eller där det saknas social kontroll (Bris, 2020, sid. 25). En av de faktorer som hon lyfter är att individer antingen på grund av strukturella faktorer, så som till exempel inkomstnivå eller bostadsort, oftare befinner sig i riskmiljöer. När det gäller barn lyfter hon att de har mycket små möjligheter att själva välja eller påverka vilka miljöer, situationer eller aktiviteter de är delaktiga i. Det bestäms oftast av deras vårdnadshavares förutsättning och val (ibid).

Därför menar hon, är det viktigt att göra insatser för att minska segregationen och förbättra livsvillkoren och förutsättningarna för boende i utsatta områden generellt så att inte barn pga. socioekonomiska förutsättningar behöver växa upp i miljöer där kriminalitet och otrygghet blir en del av vardagen. Insatser bör enligt henne riktas mot att skapa förutsättningar för individen att välja andra typer av aktiviteter än de i riskmiljöer genom att öka närvaron av vuxna som kan skapa trygghet och struktur i miljöer där barn och unga rör sig. Insatserna måste anses vara attraktiva och i förlängningen bidra till att förändra individens

preferenser (sid 25).

Ovanstående rekommendationer anses gå i linje med projektets mål att öka närvaron av vuxna som kan skapa trygghet och struktur i miljöer där barn och unga rör sig. Arbetet behöver därför riktas in mot att förbättra målgruppens förutsättningar att välja andra typer av aktiviteter så att de inte befinner sig utan uppsyn i riskmiljöer.

Rädda barnen anordnade under vintern 2020 forumverksamhet i tre separata fokusgrupper inom ramen för deras satsning På Lika Villkor. Sammanlagt medverkade 12 ungdomar i åldrarna 14-15 och tre mammor. Samtalen rörde sig kring ekonomi, inkludering och ungas förutsättningar för deltagande i olika aktiviteter. På frågan vad ungdomarna skulle ha gjort om de var ny barnminister svarade barnen följande:

Se till att alla barn har någon att prata med när deras familjer har det ekonomiskt svårt (kille 15 år).

Se till att det finns någonstans barnen - och bara barnen- kan vända sig och få lite pengar.
Mer fritidsaktiviteter som inte kostar för barn, för det ska inte ha betydelse vilken ekonomi man har (kille 15 år).

Alla barn ska ha gratis skolgång och alla aktiviteter de går på ska vara gratis ända upp till 18 år (kille 15 år).

Jag skulle fråga vad det är de behöver hjälp med och göra mitt bästa för att hjälpa dem och göra allt jag kan tills de ska ha det bra (tjej 14 år).

Jag skulle arbeta för att alla barn ska vara jämställda oavsett färg, religion, kön eller åsikt. Jag skulle också sträva efter att alla skolaktiviteter ska vara gratis (flicka 14 år). (Rädda barnen, Milleniebarnen, 2020, sid. 17)

I rapporten rekommenderar Rädda barnen att ansvariga beslutsfattare bör säkerställa kompensatoriska åtgärder som tillgängliga och utvecklande fritids- och lovaktiviteter för barn och unga i olika åldrar. Utifrån Rädda barnens dialog med ungdomarna drar vi lärdomen att barnen är väl medvetna om att fritidsaktiviteter kostar och att det är ett hinder för dem. Projektets mål är att kunna skapa fler möjligheter för barn och unga som lever i relativ fattigdom att kunna delta i såväl kostnadsfria aktiviteter som aktiviteter som kostar genom subventioner eller andra finansieringssätt. Det syftar till att utjämna skillnader i levnadsvillkor så att fler barn och unga från socioekonomiskt utsatta områden får ökade möjligheter till att delta i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Beskriv projektets målgrupp. Beskriv om och i så fall hur målgruppen har varit involverad i framtagandet av projektidén. Beskriv hur projektansökan ligger i linje med deras behov.

Målgrupp i delprojekt Husby-Rinkeby

Projektets målgrupp är flickor och pojkar, icke-binära samt personer med transexfarenhet 6-17 år boende i Husby och Rinkeby som lever i familjer som har kontakt med Enheten för ekonomiskt bistånd inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning.

Målgrupp i delprojekt Tensta

Projektets målgrupp är flickor och pojkar, icke-binära samt personer med transexfarenhet 6-17 år bosatta i Tensta som saknar strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Målgruppens involvering

Projektet har gjort en behovsinventering och inhämtat synpunkter på projektidén från barn och unga i målgruppen samt föräldrar från stadsdelsområdet Tensta. I en enkät har frågor ställts kring önskemål och

behov av hjälp att hitta en fritidssysselsättning efter skoldagens slut. Svaren samlades in under en föreningsdag den 1 oktober 2022. Resultatet visar att såväl barnen och ungdomarna som föräldrarna ser positivt på att få hjälp i att hitta en fritidssysselsättning till sig själv/sitt barn. De var positivt inställda till föreslagna stödinsatser så som information om utbudet av fritidsaktiviteter, lotsning till aktörer som erbjuder fritidsaktiviteter samt stöd i att hitta finansieringslösningar och logistik att ta sig till och från aktiviteten.

Hur projektansökan ligger i linje med målgruppens behov

Målgruppen för båda delprojekten är underrepresenterad bland barn och unga som deltar i regelbundna vuxenledda fritidsaktiviteter. Vuxenledda strukturerade fritidsaktiviteter är enligt forskning och utredning en viktig skyddsfaktor för social gemenskap, bättre skolresultat, fysisk och psykisk hälsa, god självkänsla, och minskad risk att socialiseras in i kriminella strukturer. Bristen på en eller flera skyddsfaktorer ökar istället risken för att hamna i ett framtida utanförskap. Samtliga riskfaktorer ämnar projektet angripa genom att tillhandahålla strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter.

Målgruppen har olika förutsättningar och behov beroende på kön, könsidentitet, ålder, bakgrund (familjeförhållanden, barn som är inrikes- eller utrikesfödda och/eller har utrikesfödda föräldrar) och funktionsnedsättning. Projektet kommer vara särskilt uppmärksam på att nå ut till flickor och öka deras deltagande i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter. Projektet kommer att ta hänsyn till och uppmärksamma samtliga diskrimineringsgrunder i alla beslut som tas.

Beskriv projektets aktörer. Beskriv hur dessa aktörer har varit involverade i framtagandet av projektidén. Beskriv hur projektansökan ligger i linje med deras behov.

Projektägaren, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har personal som kommer att genomföra aktiviteterna. Projektet kommer därmed inte ha några deltagande aktörer, dvs. extern personal, som redovisar tid i projektet.

Som beskrivits ovan är dock ett framgångsrikt främjande och förebyggande arbete beroende av samverkan mellan olika aktörer. Inom ramen för projektet kommer därför samverkan vara central.

Intern samverkan:

Projektet innebär att stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista samverkar med varandra. Inom respektive förvaltning kommer projektet också innebära att flera enheter kommer samverka. För Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning innebär det främst att samverka med enheterna inom Individ och familj liksom avdelningen Äldreomsorg, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa är viktig men det kommer även ske samverkan med avdelningen för Kansli som ansvarar för bland annat medborgarkontoret. Inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning kommer samtliga enheter inom avdelningen Individ och familj samverka inom projektet liksom flera enheter inom avdelningen Stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Samarbetspartners

Externa aktörer som kommer involveras är främst polis och skola, som stadsdelsförvaltningarna samverkar med inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen som Stockholms stad har med polismyndigheten gällande Järva. Syftet med samverkansöverenskommelsen är att skapa en gemensam inriktning för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. En del i den samverkan är att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet. Samverkansgruppen som arbetar med det har identifierat barn och ungas deltagande i vuxenledd och strukturerad fritidsaktivitet som ett fokusområde att samverka kring. Där kommer projektet att ha en central roll.

Andra viktiga samarbetsparter för projektet kommer vara Kulturförvaltningen, Idrottsförvaltningen, det

lokala civilsamhället, idrottsföreningar och övriga organisationer som anordnar den typ av aktiviteter som projektet strävar efter att målgruppen ska delta i.

Samtliga ovan nämnda aktörer har kontakt med målgruppen och samverkan kan främja måluppfyllelse för deltagarna, för projektet liksom inom respektive aktörs verksamhet. Projektets lokala samarbetspartners inklusive kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen har fått information om projektiden och är positiva till den och till att samarbeta i projektet.

Deltagande aktörer

Stödmottagare (samverkansparter)

Deltagande organisationer i kompetensutveckling

Medfinansierare

Projekt mål

Beskriv vad projektet ska uppnå. Sätt projekt mål utifrån de problem som ni identifierat i avsnittet **Problemformulering**. Beskriv på vilket sätt projektmålen svarar mot utlysningens förväntade resultat.

Långsiktig effekt:

Motverka eller mildra konsekvenserna av barnfattigdom bland barn och unga 6-17 år som lever i relativ barnfattigdom i områden som är utpekade som särskilt utsatta.

Kortsiktig effekt:

En meningsfull fritid och trygg skolgång för barn och unga i Husby, Rinkeby och Tensta.

Ökad social gemenskap för barn och unga i Husby, Rinkeby och Tensta

Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga i Husby, Rinkeby och Tensta.

Minskat antal skolavhopp bland unga i Husby, Rinkeby och Tensta.

Minska risken för socialisering in till kriminalitet bland barn och unga i Husby, Rinkeby och Tensta.

Övergripande projekt mål

Projektets mål är att uppnå högre deltagande i regelbundna strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter bland barn och unga 6-17 år bosatta i Husby, Rinkeby och Tensta.

Mål på organisationsnivå

Stärkt samverkan och samordning inom stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista och mellan stadsdelsförvaltningarna, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, polisen, civilsamhällesorganisationer i Järva kring ingången till regelbundna, strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter för barn och unga 6-17 år i Husby, Rinkeby och Tensta.

Stärka barnrättsperspektivet inom ekonomiskt bistånd. Det finns ett ökat behov av samordning kring familjer med dålig ekonomi.

Sociala utfallskontrakt har etablerats med civilsamhället (delprojekt Husby-Rinkeby)

Mål på individnivå

Ökad kännedom hos målgruppen, barn och unga 6-17 år och deras vårdnadshavare/föräldrar kring vikten av

meningsfull fritid, utbudet av strukturerade fritidsaktiviteter och alternativa finansieringsmöjligheter.

Ökad tillgänglighet till aktiviteter för barn och unga 6-17 år i Husby, Rinkeby och Tensta som saknar strukturerade och vuxenledda fritidsaktiviteter.

Deltagande barns möjlighet till social gemenskap har stärkts.

Förbättrad hälsa genom deltagande i strukturerade och vuxenledda fritidsaktiviteter.

Stärkta förutsättningar för vårdnadshavare/föräldrar till barn och unga 6-17 år att finansiera strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Projektet förväntas bidra till:

Projektets målgrupp, barn och unga 6-17 år har fått bättre möjligheter och ökad tillgänglighet till regelbundna, strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter.

Genom aktiviteterna i projektet har målgruppens möjligheter till social gemenskap och ökad trygghet stärkts.

Genom aktiviteterna i projektet förväntas projektet bidra till förbättrade möjligheter att klara skolgången och en bättre fysisk och psykisk hälsa.

Beskriv hur ni planerar att följa upp projektet. Ange de indikatorer ni kommer att använda för att mäta projektmålen.

Projektet kommer att följa upp resultat på organisations- och individnivå.

Projektmedarbetarna kommer att redovisa insatserna till målgruppen vid månatliga rapporter till projektledning och styrgrupp. Målgruppen kommer att följas upp utifrån kön/ålder/bakgrund.

Indikator kopplat till projektmålet

Andel barn och unga i målgruppen (uppdelat på kön, ålder och bakgrund) som efter avslutad insats deltar i en regelbunden strukturerad och vuxenledd fritidsaktivitet.

Verifikationskälla: Vår egen statistik, statistik i dialog med samarbetsaktörerna.

Indikatorer på organisationsnivå

Andel samarbetspartners i Husby, Rinkeby och Tensta som upplever att samverkan kring barn och ungas tillgång till vuxenledda, strukturerade fritidsaktiviteter har stärkts genom att de har deltagit i formaliserade samverkansstrukturer. (verifikationskälla: Enkät)

Antal föreningar som etablerat samverkan med stadsdelsförvaltningen genom sociala utfallskontrakt (delprojekt Husby-Rinkeby). Verifikationskälla: Statistik.

Indikator på individnivå

Antal barn och unga i målgruppen (uppdelat på kön, ålder, bakgrund) som genom projektets aktiviteter fått ökad tillgänglighet till och förbättrade möjligheter att delta i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Verifikationskälla: Statistik, enkät och/eller intervjuer.

Beskriv hur projektet ska utvärderas.

Ingen extern utvärderare kommer att upphandlas av projektet.

Beskriv vilka som är mottagare av projektets tänkta resultat.

Projektägaren Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningar är mottagare av projektets resultat och ansvarar för spridning och implementering av erfarenheter och metoder.

Löpande under projektets gång kommer erfarenhetsutbyte ske mellan berörda samarbetspartners. En slutkonferens planeras 2025 där alla deltagande aktörer bjuds in för att ta del av projektets resultat och gemensam dialog kring förankring av dessa.

Metod och tillvägagångssätt

Beskriv de metoder eller tillvägagångssätt som projektet kommer att använda för att lösa det problem som ni identifierat i avsnittet Problemformulering, samt möta de projektmål som ni formulerat i avsnittet Projektmål.

Järva resurs fritid ansvarar för att få ett fungerande samarbete med aktörer som erbjuder strukturerade och vuxenledda fritidsaktiviteter till målgruppen. Järva resurs fritid kommer att etablera ett nära samarbete med aktörer som erbjuder fritidsaktiviteter och ha kapacitet att lotsa ungdomar vidare till fritidsaktivitet.

Genom att Järva resurs fritid arbetar med och omkring barnet/den unga kan fler barn/unga få tillgång till vuxenledda strukturerade fritidsaktiviteter. Fler barn i riskzon för kriminalitet kan identifieras, fångas upp och erbjudas en meningsfull prosocial fritidsaktivitet.

Delprojekt Tensta

Järva resurs fritid i Tensta planerar att utgå ifrån följande metoder och tillvägagångssätt:

MI (motiverande samtal) är ett förhållningssätt och ett antal tekniker som främjar bra samtal. MI utvecklades ursprungligen för att behandla alkoholproblem. I dag används metoden generellt i rådgivning och behandling som gäller livsstilsrelaterade faktorer, i verksamheter som hälso- och sjukvård, kriminalvård, socialtjänst, psykiatri och skola i syfte att främja motivation och beteendeförändring.

MUCF:s Samverkansmodell för offentliga aktörer och civilsamhället.

Denna modell beskriver en samverkansprocess. Framför allt är tanken att offentliga aktörer använder den tillsammans med civilsamhället. Modellen kan användas på lokal, regional och nationell nivå och anpassas efter olika verksamheter.

Syftet med modellen är att ge kunskap och inspiration till samverkan.

Traumamedveten omsorg (TMO) är ett forskningsbaserat förhållningssätt för att hjälpa och vägleda vuxna att förstå och bemöta grundläggande behov hos barn och unga som utsatts för allvarliga och traumatiska händelser.

Staden har haft en omfattande satsning kring TMO. Bland annat har personal inom stadsdelsförvaltningen utbildats i TMO men även civilsamhällets aktörer. De är väl bekanta med förhållningssättet.

Projektet kommer att arbeta normkritiskt och särskilt uppmärksamma flickors och barn och unga med funktionsnedsättningsars deltagande i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Projektet kommer att använda ett urval av SKR:s metoder och verktyg vid samtal med barn inom

socialtjänsten.

Järva resurs fritid Tensta arbetar med utgångspunkt i tre ben

Samordning och samverkan med relevanta samarbetspartners som erbjuder barn och unga strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter och/eller möter barn och unga.

Ålders- och behovsanpassad information och rådgivning till målgruppen barn, unga och deras vårdnadshavare/föräldrar.

Ålders- och behovsanpassat stöd till barn, unga och deras vårdnadshavare samt lotsning till verksamheter som erbjuder strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Barnet i fokus

Som nämnts i ansökan arbetar flera aktörer för att tidigt upptäcka barn i behov av särskilt stöd. Inom ramen för olika satsningar arbetar dessa aktörer systematiskt med risk- och skyddsfaktorer. Projektet kompletterar befintliga satsningar och stödinsatser för målgruppen med en förstärkning i den stödkedjan kring skyddsfaktorn strukturerade fritidsaktiviteter.

Järva resurs fritid kommer att arbeta uppsökande genom bland annat dialog med aktörer i området som möter målgruppen, allt från skolor till civilsamhället. Särskilt fokus kommer ligga på att nå ut till barnfamiljer som är aktuella på de myndighetsutövande enheterna inom stadsdelsförvaltningen.

Delprojekt Rinkeby-Husby

Stärka samverkan internt och externt

Inom projektet kommer samordning och samverkan vara centralt. Ambitionen är att skapa team runt de barn och unga som behöver stöd. Katzenbach och Smith, som skrev bästsäljaren *The Wisdom of Teams* definierar ett team som: "en liten grupp människor med färdigheter som kompletterar varandra, dedikerade till samma syfte, mål och approach och man håller varandra ansvariga för dessa".

Projektet kommer använda olika metoder och arbetssätt för att skapa detta. Ett exempel är Intern-SIP. Intern-SIP följer en särskilt upprättad rutin och syftar till att dela information och samverka i planering av insatser när flera enheter inom stadsdelens Individ och familjeomsorg är involverade runt en person. Det innebär att berörda enheter träffas tillsammans med personen (och dess vårdnadshavare) för att gemensamt se över och planera hur de olika enheternas arbete kan samordnas. Målsättningen är att erbjuda stöd och insatser som stärker den unges förutsättningar till en strukturerad fritid. Planen dokumenteras i ett gemensamt dokument.

Utöver samverkan internt inom förvaltningen och med andra offentliga samarbetspartners kommer projektet samverka med civilsamhället. Förhoppningen är att göra det genom s.k. sociala utfallskontrakt. Beskrivning och definition av sociala utfallskontrakt:

Sociala utfallskontrakt (social impact bonds) utgår från ett perspektiv som delar flera likheter med sociala investeringar - rätt insats i rätt tid sparar senare och större kostnader och förebygger onödigt lidande för mottagaren av insatsen. Båda begreppen innefattar därmed idén om att vara kostnadssparande genom att minska framtida utgifter. Sociala utfallskontrakt utmärker sig i sammanhanget med en större tydlighet kring en avtalad ersättningsmodell för (oftast) externa finansörer och utförare, där ersättning och vinst är utfallsbaserad. Det svenska forskningsinstitutet RISE¹ beskriver detta på följande sätt:

"En grundpelare i sociala utfallskontrakt är att förbättrade sociala och hälsomässiga utfall ska leda till en ersättning till involverade parter och besparing av offentliga resurser. Detta regleras genom ett

kontrakt mellan utfallsansvarig och investerare - ett utfallskontrakt. Via ett socialt utfallskontrakt binder sig den utfallsansvarige gentemot en investerare att leverera specifika insatser och sträva efter definierade mål för målgruppen. Investeraren får rörlig ersättning baserat på uppnådda utfall."

Ett forum som planeras starta för de organisationer som tecknar sociala utfallskontrakt är föreningsråd. Förutom organisationerna deltar projektledare och en eller flera representanter från avdelningen Individ och familj. Föreningsrådet träffat en till två gånger per månad och syftet är att fördela uppdrag och dela erfarenheter av arbetet med målgruppen. Syftet är både att stödja arbetet med sociala utfallskontrakt, stärka samverkan mellan stadsdelsförvaltning och civilsamhället och att stödja samarbetet mellan de olika organisationerna.

Individanpassat stöd till målgruppen

För att stärka barnrättsperspektivet och säkerställa att vi uppmärksammar de barn som behöver stöd att komma igång med en strukturerad, vuxenledd fritidsaktivitet kommer projektet bl.a. arbeta med barnkonsekvensanalyser. SKR beskriver: "Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet inom en verksamhet." Analysen ska synliggöra barnets bästa i det specifika ärendet och innehålla barnets synpunkter samt en analys och motivering av barnets bästa. Barnkonsekvensanalysen ska även ta ställning till behov av kompenserande åtgärder.

Inom ramen för projektet kommer Läslustgrupper att erbjudas. Läslust är ett program för en sluten grupp under en begränsad tid. Programmet innehåller lästräffar för barn i åldrarna 8 till 12 år. Lästräffarna sker två gånger i veckan i och omkring biblioteket. Vid lästräffarna läser barnen tillsammans med varsin så kallad tutor eller lässtödjare samt har en gemensam läsfrämjande aktivitet som leds av en bibliotekarie. Det huvudsakliga syftet med Läslust är att öka barns lust till läsning, för att därigenom förbättra läsförmågan och på sikt också skolresultaten.

Beskriv de huvudsakliga aktiviteter som projektet ska genomföra och hur dessa förväntas bidra till att uppfylla projektets angivna mål.

Delprojekt Tensta

Aktiviteter på organisationsnivå:

Skapa samverkansstrukturer (form, omfattning och arbetssätt) för samordning och samarbete med involverade samarbetspartners med utgångspunkt i en gemensam samarbetsmodell framtagen av MUCF. Anordna events och mässor för barn, ungdomar och deras vårdnadshavare kring utbudet av strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter. Bjuda in goda förebilder från olika branscher/organisationer relaterade till fritid.

Undersöka möjligheten att förlägga vissa aktiviteter i närområdet i dialog med lokala civilsamhällsorganisationer.

Kartläggning av utbudet av strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter och alternativa finansieringsmöjligheter samt framtagande av insatskatalog kring detta åldersindelade och utifrån särskilt prioriterade målgrupper.

Aktiviteter på individnivå:

Ta fram informationsmaterial om projektet till målgruppen.

Anordna inspirerande föreläsningar för barn och ungdomar samt deras föräldrar kring fritidsaktiviteter som skyddsfaktor för skolgång och hälsa.

Erbjuda informations- och rådgivningssamtal till barn, unga och deras vårdnadshavare kring vikten av en meningsfull fritid, utbudet av fritidsaktiviteter och logistik kring att ta sig till och från aktiviteten samt olika finansieringsmöjligheter. I det ingår även att informera unga med funktionsnedsättningar samt deras vårdnadshavare om möjligheten att ansöka om stöd/bistånd för att kunna ta sig till fritidsaktiviteter.

Matcha barnet med rätt aktivitet utifrån önskemål, behov och förutsättningar.

Samarbeta med den aktör som erbjuder fritidsaktiviteten och lotsa barnet eller ungdomen till rätt ställe. Initialt följa med barnet eller ungdomen till aktiviteten för att säkerställa att barnet etablerar sig. Det kan även innebära att först prova på olika aktiviteter.

Vid behov bistå familjen med ansökan till olika stipendier, majblomman, fonder, ekonomiskt bistånd etc.

Delprojekt Husby-Rinkeby

Aktiviteter på organisationsnivå

Projektet ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen, utveckla teambaserade arbetssätt där enheternas kompetens och erfarenhet tas tillvara, ekonomiskt bistånd- barn och ungdom, i syfte att tidigt identifiera målgruppens behov av strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter som skyddsfaktor.

Kartläggning av det lokala utbudet av strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Kontinuerligt erfarenhetsutbyte med samarbetspartners.

Projektet ska bidra till etablering av föreningsråd/insatsråd

Aktiviteter på individnivå

Projektet kommer ställa frågor om barns fritid till alla familjer med barn i målgruppen.

Projektet kommer att genomföra barnkonsekvensanalyser med fokus på målgruppens fritid.

Projektet kommer erbjuda dialogträffar på temat Meningsfull fritid, en skyddsfaktor till föräldrar med barn i målgruppen.

I händelse av att en familj med barn eller ungdomar 6-17 år, är aktuell på flera enheter inom avdelningen Individ och familj ska intern-SIP, (samordnad individuell plan) med särskilt fokus på den unges fritid genomföras.

Genom sociala utfallskontrakt eller föreningslotsar i egen regi kommer projektet att erbjuda målgruppen barn och unga 6-17 år som lever i socioekonomisk utsatthet i Husby och Rinkeby, möjligheter att prova på strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter och utifrån intresse etablera kontakt med lämplig förening.

I insatsen ingår att lotsa deltagarna i projektet rätt. Det ingår även att se över möjlighet till fortsatt finansiering för det enskilda barnet eller ungdomen exempelvis genom stipendium/fond/nedsättning av avgift el.dyl.

Projektet kommer att arbeta normkritiskt och särskilt uppmärksamma flickors och barn och unga med funktionsnedsättnings deltagande i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

Projektet kommer att erbjuda läslustgrupper med särskilt fokus på barn i de lägre åldrarna.

Beskriv de aktiviteter som behöver genomföras i projektets inledande fas för att starta upp och rigga projektet.

Bemanna styrgrupper och projektgrupp.

Rekrytera projektfunktioner så som projektledare och projektmedarbetare.

Etablera en referensgrupp med relevanta samarbetspartners.

Genomföra reserverad upphandling gällande sociala utfallskontrakt (civilsamhället) (delprojekt Husby-Rinkeby)

Ta fram en projektplan och genomförandeplan med tillhörande tids- och aktivitetsplan

Ta fram en kommunikationsplan.

Fördjupad riskanalys relaterad till projektmål och förväntat resultat.

Ta fram detaljerade rutiner för administration, ekonomi, uppföljning och rapportering.

Säkerställa att de horisontella principerna beaktas i projektets samtliga aktiviteter.

Beskriv deltagarnas planerade väg genom projektet.

Delprojekt Tensta

Uppmärksamma barn i behov av insatsen.

Erbjuda information och rådgivning kring strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter och inhämtning av samtycke från vårdnadshavare.

Erbjuda barnet eller ungdomen och hans vårdnadshavare övriga aktiviteter inom ramen för projektet.

Matchning av barnet med aktivitet.

Boka in ett par prova på-aktiviteter för barnet.

Etablera kontakt med lämplig aktör/verksamhet och följa med barnet dit.

Vid behov reda ut möjligheter till finansiering för aktiviteten.

Följa upp och motivera att barnet regelbundet deltar i vald aktivitet.

Brukarenkät/Intervju.

Delprojekt Husby-Rinkeby

Uppmärksamma barn i behov av insatsen.

Informations- och motiveringsamtal med vårdnadshavare och barn.

Beviljande av insats enligt socialtjänstlagen (SoL).

Matchning av barnet med utförare/lots.

Inventering av barnets intresse.

Boka in ett par prova på-aktiviteter för barnet.

Etablera kontakt med lämplig aktör/verksamhet och följa med barnet dit.

Säkerställ finansiering genom stipendium/fond/nedsättning av avgift el.dyl.

Följa upp och motivera att barnet regelbundet deltar i vald aktivitet.

Brukarenkät/Intervju.

Beskriv hur ni säkerställer att projektet kommer att nå planerat antal deltagare och vilka åtgärder som kommer vidtas om svårigheter uppstår kopplat till detta.

I denna utlysning sker ingen redovisning på deltagarnivå. Projektet kommer dock att följa upp antalet deltagare utifrån angivna indikatorer.

Projektet kommer att genomföra en riskanalys i projektets inledande fas och regelbundet följa upp de risker som identifierats. Projektet kommer att ha åtgärder kopplade till identifierade risker. Delprojekten kommer på motsvarande sätt att genomföra riskanalyser och följa upp och åtgärda identifierade risker.

Om ni avser att arbeta transnationellt i projektet, beskriv hur det arbetet ska genomföras.

Nej, vi avser inte att arbeta transnationellt i projektet.

Kapacitet och kompetens

Beskriv hur ni säkerställer att det finns personal i projektet vid projektstart och vilka åtgärder som kommer vidtas om det uppstår svårigheter kopplat till detta.

Annons kommer gå ut vid besked om medel vilket möjliggör rekrytering innan projektstart även om tilltänkt medarbetare har tre månaders uppsägningstid.

Projektet är tänkt att starta 2023-03-01 med projektledare och delprojektledare på plats. Övrig projektpersonal kommer att anställas i projektet under våren 2023.

I den händelse rekrytering inte går som planerat kommer stadsdelsförvaltningarna omfördela personalresurser för att säkerställa projektets bemanning.

Beskriv vilka kompetenser som krävs för att arbeta med vald metod och tillvägagångssätt.

Projektledare/delprojektledare: kompetenser som krävs för projektledaren och delprojektledarna är kunskap inom projektledning- och processledning.

Projektmedarbetare: Vi anställer personer med relevant utbildning/erfarenhet. Om det saknas kompetens i specifika områden, metoder (exempelvis MI) eller de horisontella perspektiven kommer detta ombesörjas inom projektet.

Ekonomi - Finansiering

Kostnad per deltagare - direkta kostnader: 40004

Kostnad per deltagare - totala kostnader: 40004

Beskriv hur kostnaden per deltagare är motiverad utifrån presenterad problemformulering, projektmål samt metod och tillvägagångssätt.

Ingen deltagaruppföljning på individnivå.

Beskriv eventuella åtgärder om projektet får svårigheter att nå planerad medfinansiering.

Ingen medfinansiering i detta projekt.

Har annan finansiering i form av offentligt stöd/EU-stöd, utöver det som redovisas i ansökan, mottagits eller kommer att mottas för detta projekts ansökta kostnader? Om Ja, vänligen specificera nedan?

Nej

Ekonomi - Övrigt

Har stödmottagarna (stödsökande och eventuella samverkansparterna) i detta projekt, vilken/vilka bedriver ekonomisk verksamhet, mottagit statsstöd i enlighet med artiklarna 107-109 i EUF-fördraget eller stöd av mindre betydelse under innevarande och de två närmast förekommande beskattningsåren? Har stödmottagarna (stödsökande och eventuella samverkansparterna) i detta projekt, vilken/vilka bedriver ekonomisk verksamhet, mottagit statsstöd i enlighet med artiklarna 107-109 i EUF-fördraget eller stöd av mindre betydelse under innevarande och de två närmast förekommande beskattningsåren?

Nej

Beskriv kortfattat era rutiner kring redovisning och rapportering av ert projekt.

Stockholms stad tillämpar lagen (1997:614) om kommunal redovisning, lag om (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, regler och anvisningar från rådet för kommunal redovisning, regler om ekonomisk förvaltning fastställda av kommunfullmäktige och tillämpningsanvisningar utfärdade av Stadsledningskontoret. För detta ESF projekt rapporterar våra medarbetare sin arbetade tid direkt i portalen Projektrummet.

Endast tid de varit aktiva i projektet kommer att redovisas. . Transaktionslistor kan erhållas för att styrka kostnaderna för utbetalda löner.

Beskriv vilken extern personal som krävs för genomföra projektet.

Projektet kommer endast att ha egen anställd personal som rapporterar tid i projektet men kommer att samverka och samarbeta såväl internt som med civilsamhällets olika aktörer.

Beskriv hur ni kommer att konkurrensutsätta externa kostnader.

Delprojekt Husby-Rinkeby kommer att använda sociala utfallskontrakt. Delprojekt Husby-Rinkeby kommer att genomföra en reserverad upphandling riktad till civilsamhällets aktörer Avtal kommer att tecknas efter riktad upphandling.

Beskriv er ekonomiska förmåga.

Stockholms stad och stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista har ekonomiska förutsättningar för att bära upp projektets kostnader till dess att utbetalning sker.

Beskriv vilken typ av intäkter som projektet kommer att generera.

Har moms inkluderats i de faktiska kostnaderna i budget?

(gäller ej projekt med 40%-modellen)

Ej aktuellt

Förankring

Beskriv hur projektansökan är förankrad hos stödsökande och hos övriga aktörer som medverkar i projektansökan.

Projektet är förankrat på flera nivåer både inom stadsdelsförvaltningarna och inom staden. Förankring har skett på ledningsnivå, både förvaltningsledning och avdelningsledning. Det är även förankrat med Socialförvaltningen inom Stockholms stad, avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, som har bidragit i ansökningsförfarandet.

Vi har dessutom informerat berörda samarbetspartners (som beskrivs under deltagande aktörer) om projektansökan och fått ett positivt mottagande.

Beskriv hur projektets styrgrupp kommer att sättas samman. Beskriv hur styrgruppens aktörer är relevanta för att tillvarata projektets intressen och resultat.

En styrgrupp på strategisk nivå kommer att vara gemensam för båda delprojekten. Styrgruppen består av avdelningschefer på respektive stadsdelsförvaltning eller den som enligt delegation ersätter avdelningschefen och enhetschefen på socialförvaltningen kompetenscenter barn och unga. Projektledaren som är föredragande

Avdelningschef för Spånga-Tensta är projektägare och sammankallande till styrgruppen. Avdelningscheferna har det övergripande ansvaret för projektet och mandat att fatta avgörande beslut. Det är också avdelningscheferna som är mottagare av projektets resultat och kan säkerställa att resultatet tillvaratas. Socialförvaltningen deltar i syfte att bidra med erfarenhet och kompetens samt bidra med omvärldsbevakning kopplat till stadens övergripande arbete. Socialförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, har ett samordnande ansvar att bidra till ökade kunskaper och ökad likställighet i stadens arbete med sociala insatser. De bidrar också till att sprida goda exempel över staden.

Respektive delprojekt kommer att ha en egen operativ styrgrupp. De operativa styrgrupperna har delegerats mandat att fatta beslut i verksamhetsnära och operativa frågor. När beslut fattas i den operativa styrgruppen informeras styrgruppen på strategisk nivå. Besluten förankras därmed på övergripande strategisk nivå.

De operativa styrgrupperna ska stödja projektledaren i arbetet med måluppfyllelse och metodutveckling. De ansvarar även för förankring av projektet i de egna organisationerna och uppföljning av de insatser som avses i genomförandeplanen. Den operativa styrgruppen träffas regelbundet och följer upp projektets aktiviteter enligt projektplan och milstolpar.

Operativ styrgrupp för delprojekt Tensta består av enhetschefer för involverade enheter och, enhetschef för utvecklingsenheten/avdelningsstrateg. Projektledaren och delprojektledaren är föredragande.

Operativ styrgrupp för delprojekt Husby-Rinkeby består av avdelningschef eller den som avdelningschefen utser och enhetschefer för involverade enheter. Projektledaren och delprojektledaren är föredragande.

Sammanfattning

På svenska

En hög andel barn och unga 6-17 år i Stockholms stads särskilt utsatta områden Husby, Rinkeby och Tensta, har ett lågt deltagande i strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter. Dessa barn befinner sig i riskzon för ökad fysisk och psykisk ohälsa, för olika former av sociala problem, att socialiseras in i kriminalitet och ett långvarigt framtida utanförskap.

Stadsdelsområdena är rika på mångfald, men har också stora utmaningar med segregation och skillnader i hälsa och övriga livsvillkor. Majoriteten av befolkningen i stadsdelsområdena har utländsk bakgrund.

Flera faktorer samverkar och bidrar till lågt deltagande i strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter efter skoldagens slut. Det rör sig om ekonomiska faktorer, brist på kunskap om vikten av en aktiv fritid, brist på information om utbud samt bristande tillit till myndigheter eller att man lever i en hederskontext.

En aktiv fritid kan bidra till en positiv hälsoutveckling. Delaktighet och betydelsefulla relationer till vuxna utanför familjen kan också verka skyddande under uppväxtåren. Fritidsaktiviteter kan även vara positiva för barn och ungas identitetsutveckling, självkänsla, social kompetens och problemlösningsförmåga.

Projekt Järva resurs fritid består av två delprojekt, delprojekt Tensta och delprojekt Husby-Rinkeby och ska i samverkan med den övriga offentliga sektorn och civilsamhället i syfte att främja tillgängligheten till och öka målgruppens deltagande i strukturerade, vuxenledda fritidsaktiviteter efter skoldagens slut.

Projektet ska genom sina aktiviteter bidra till en meningsfull fritid och trygg skolgång, ökad socialgemenskap, förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga i Husby, Rinkeby och Tensta. Projektet ska också bidra till minskat antal skolavhopp och minska risken för socialisering in i kriminalitet bland barn och unga i Tensta, Husby och Rinkeby.

Projektets mål är att uppnå högre deltagande i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter bland barn och unga 6-17 år bosatta i Tensta, Husby och Rinkeby.

Projektets målgrupp är flickor och pojkar, icke-binära samt personer med transexfarenhet 6-17 år, bosatta i Tensta som saknar strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter.

I Husby-Rinkeby är målgruppen densamma med begränsning att det är barn och unga som lever i familjer som har kontakt med Enheten för ekonomiskt bistånd inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning.

Målgruppen har olika förutsättningar och behov beroende på kön, könsidentitet, ålder, bakgrund (familjeförhållanden, barn som är inrikes- eller utrikesfödda och/eller har utrikesfödda föräldrar) och funktionsnedsättningar.

Projektet kommer vara särskilt uppmärksam på att nå ut till flickor och öka deras deltagande i strukturerade vuxenledda fritidsaktiviteter. Projektet kommer att ta hänsyn till och uppmärksamma samtliga diskrimineringsgrunder i alla beslut som tas.

På engelska

A high proportion of children and youths aged 6-17 in Stockholm's vulnerable areas Husby, Rinkeby and Tensta, have a low participation in structured, adult-led leisure-time activities. These children are at risk of increased physical and mental illness, of various forms of social problems, of being socialized into crime and a long-term future exclusion.

The district areas are rich in diversity, but also have major challenges with segregation and differences in health and other living conditions. The majority of the population in the district areas has a foreign background.

Several factors interact and contribute to low participation in structured, adult-led leisure-time activities after school hours. These are economic factors, lack of knowledge about the importance of leisure-time activities, lack of information about the range of leisure-time activities and lack of trust in authorities or that one is subjected to honour related violence.

Participation in leisure-time activities can contribute to a positive health development. Children's involvement and influence and significant relationships to adults outside the family can also be protective during the formative years. Leisure-time activities can also be positive for children and young people's identity development, self-esteem, social competence and problem-solving skills.

Project Järva resurs fritid consists of two sub-projects, sub-project Tensta and sub-project Husby-Rinkeby and shall, in cooperation with others in the public sector and civil society, promote accessibility to and increase the target group's participation in structured, adult-led leisure-time activities after school hours.

The project activities will contribute to meaningful leisure-time and safe schooling, increased social community, improved mental and physical health of children and young people in Husby, Rinkeby and Tensta. The project will also contribute to a reduced number of school dropouts and reduce the risk of socialization into crime among children and young people in Tensta, Husby and Rinkeby.

The project's goal is to achieve higher participation in structured adult-led leisure-time activities among children and young people aged 6-17 living in Tensta, Husby and Rinkeby.

The project's target group is girls and boys, non-binary and people with transgender experience aged 6-17, living in Tensta who lack structured adult-led leisure-time activities.

In Husby-Rinkeby, the target group is the same with the limitation that it is children and young people living in families who have contact with the financial aid unit in Rinkeby-Kista district administration.

The target group has different circumstances and needs depending on gender, gender identity, age, background (family relationships, children who are domestically or foreign-born and/or have foreign-born parents) and disabilities.

The project will pay particular attention to reaching out to girls and increasing their participation in structured adult-led leisure-time activities. The project will take into account and pay attention to all

grounds of discrimination in all decisions made.

Ekonomi - Budget

Kostnader	12 001 331 kr
Budgeterad medfinansiering från projektet	0 %
Krav på medfinansiering från projekt	0 %

ESF-stöd

Kostnader socialfond	
Personal	12 001 331 kr
Leda	1 093 332 kr
Leda delprojekt	2 186 665 kr
Leda delprojekt	1 093 332 kr
Arbeta med målgruppen	1 647 072 kr
Arbeta med målgruppen	1 595 601 kr
Arbeta med målgruppen	2 223 547 kr
Arbeta med målgruppen	2 161 782 kr
Intäkter	0 kr

